

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
“доктор” по докторска програма „Политология”, Професионално
направление 3.3. Политически науки

автор на дисертационния труд: Буяр Дескай - докторант в катедра
„Политология”, Философски факултет
на СУ „Св. Климент Охридски”

тема: **„КОНФЛИКТЪТ КОСОВО – СЪРБИЯ: ОТ ПРЕГОВОРИ ЗА РЕШАВАНЕ НА
ФИНАЛНИЯ СТАТУТ ДО ПОЛИТИЧЕСКИ ДИАЛОГ (2006-2016)”**

Научен ръководител: проф. д.п.н Татяна Дронзина

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Представеният за защита дисертационен труд е посветен на несъмнено значим проблем, какъвто е конфликтът между Сърбия и Косово. Натрупаните с десетилетия обиди, съмнения и многобройни жертви превръщат в почти непреодолимо предизвикателство преговорите за статута на Косово. В този смисъл от определящо значение са стратегиите, които преговарящите и посредниците използват при управлението на конфликта. Затова посредническата ефективност на Европейския съюз е от особено значение, особено като се отчете факта, че тези инициативи се допълват с усилията на ООН.

Научната област, в която се ситуира дисертационният труд е в сферата на международните отношения, конфликтология и история, което предопределя неговия мултидисциплинарен характер. Направен е опит за цялостен анализ на разглежданата тема, който се основава на частични научни достижения на други автори по части от разглежданата материя, на статистически данни и отделни становища, изразени в интервюта, както и

на придобитите от докторанта знания и информация в процеса на неговата работа.

Дисертационният труд на Буяр Дескай до голяма степен компенсира пропуските на други изследвания, засягайки богат спектър от проблеми, свързани с политическите преговори между Косово и Сърбия, извеждайки на преден план актуални акценти и такива с бъдещ характер, които предстои да бъдат издигнати като приоритет в обозримо бъдеще. Дисертантът разглежда недостатъчно добре изследвана в българската и в международната литература материя, и в този смисъл представеният за защита дисертационен труд запълва една съществена празнина в изследванията на държави и региони, които са непосредствено свързани с българската външна политика.

2. Обща оценка на достойнствата на дисертационния труд.

Дисертационният труд, с обем 171 страници, се състои от увод, изложение в пет глави, включващо и методологията на изследването, заключение и списък с използвана литература и източници. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи, като в края на всяка глава са направени конкретни изводи. Списъкът с използваните литературни източници се състои от заглавия на монографии и статии на английски език, както и документални източници и интервюта, проведени от докторанта.

Изследването има за **основна цел** да се даде отговор на въпроса дали политическите преговори имат влияние върху отношенията между Косово и Сърбия.

Основната изследователска хипотеза, а именно, че ЕС, като посредник, използва договорните отношения със страните в конфликт, за да ги стимулира да постигат прогрес в посредническия процес, докато ООН разчита предимно на външни актьори, както и допълнителните хипотези са посочени ясно в първата методологическа глава и логиката на изследването

дава възможност да се постигнат поставените цели и задачи.

Съдържанието на всяка от главите е подробно изложено в отделни параграфи, като в края на всяка глава са направени конкретни изводи, които представляват обобщения и оценки по разглежданата проблематика.

В първа глава е представена методологията на изследването, която ясно очертава рамката, в която докторантът поставя своите акценти.

Във втора глава убедително е представен теоретичния дискурс, свързан с управлението на международни конфликти и преговорите и посредничеството като средство за разрешаването им. През ориентира на това триединство добре е очертан прехода към конкретния казус с Косово.

В трета глава върху теоретичната основа се надгражда темата за преговорите за решаването на финалния статут на Косово. Доброто познаване на темата дава възможност на докторанта да разкрие сложния и подчинен на стратегическите интереси на различни участници преговорен процес.

Четвъртата глава е своеобразно продължение като тема и анализ на изследваните проблеми в трета глава. В нея много задълбочено и аналитично е представен дискутираният и все още неприключен диалог между Косово и Сърбия. Добре са очертани предизвикателствата, пред които са поставени двете страни, а също така и специфичната роля на ЕС в този процес. Процесът е представен прагматично, а също така с препоръки, чиято реализация би спомогнала за успешното преодоляване на пречките пред този сложен и политизиран процес.

От съществено значение е разработената в пета глава тема, ориентирана към изследване на международните фактори в преговорите Косово и Сърбия. Подробно и изчерпателно са представени ролята на ЕС и ООН като посредници в този процес. Политическата динамика е много голяма, а доброто познаване на проблема е своеобразна гаранция за добре обоснованите изводи, представени в края на пета глава.

В заключение, структурата на дисертационния труд е логична и обоснована, научният анализ е последователен и включва като обект както познати, но несистематизирано изследвани проблеми, така и на нови, по-слабо изследвани проблеми.

Положително следва да бъде оценен добросъвестния научен анализ на докторанта, добрият и разбираем стил на писане и добрата литературна осведоменост.

В дисертацията е използвана и широка гама от изследователски методи. Използва се хронологично-тематичен подход, както и методът на логическата обвързаност и взаимозависимост на отделните субекти на анализ. Използването на подобен апарат от средства и подходи позволява разглеждането в дълбочина на проблемите, като стремежът е не просто да се подредят факти и да се опишат събития, а да се проследят процеси и да се дефинират тенденции.

Към формулираните дотук положителни страни на композиционното изграждане и методологията на дисертационния труд следва да се добави и положителната оценка на изложението, което съчетава в логическото единство факти, анализи и изводи. По този начин докторантът е демонстрирал задълбочено познаване на обекта и предмета на изследване. Стилът на изложение е издържан, текстът на дисертационния труд коректно ограничава авторските изводи и анализи от използваните текстове на други автори.

Посочената по-горе изворова и изследователска база представляват добра основа за разрешаване на поставените изследователски задачи. Във всяка от главите докторантът е разрешил определена изследователска задача.

3. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

Публикациите свързани с дисертационния труд са 6 (шест), като едната от тях е под печат. Те отразяват съществени части от изследването и

отразяват получените научни резултати, каквито са изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

4. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

Докторантът познава литературната и нормативна основа на изследвания проблем. Библиографията съдържа изцяло академични заглавия на английски - 56 на брой, които съставляват най-съществена част от публикуваната научна литература по проблематиката, 11 персонални интервюта с политици, представители на мозъчни тръстове, университетски преподаватели и др., както и 79 документални източника.

5. Оценка за автореферата

Авторефератът отразява основните положения и научните приноси на дисертационния труд. Направен е съгласно изискванията на ЗРАСРБ.

6. Критични бележки и препоръки

Наред с всичко положително към така представеното дисертационно изследване могат да бъдат отправени и някои препоръки с оглед подобряване работата на докторанта в бъдещата му изследователска дейност. Те могат да се разделят на два вида: формални и съдържателни.

Формални:

- Литературата, използвана в дисертацията трябва да се номерира и подреди според изискванията на такова дисертационното изследване.

Съдържателни:

- по отношение на изводите по отделните глави, може да се желае повече, както по формулировката, така и по техния брой и систематизация, като част от тях биха могли да се обединят цел по-голяма представителност и фокусираност.

Казаното в никакъв случай не намалява стойността на изследването. Във връзка с това препоръчвам на докторанта да продължи своята научноизследователска работа. Препоръките ми са свързани главно с неоспоримите възможности за извършване на изследователска работа от страна на г-н Буяр Дескай.

7. Мотивирано предложение.

1. Представеният за защита дисертационен труд има характера на завършено научно изследване. Получените научни резултати имат приносен характер, което ми дава основание да считам, че дисертационния труд отговаря на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

2. Предвид на гореизложеното с пълна убеденост изразявам положителна оценка на дисертационния труд на Буяр Дескай, докторант към Философски факултет, Катедра „Политология”, Докторска програма по „Политология” и препоръчвам да му бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

12.05.2021 г.

Рецензент:

/доц. д-р Ралица Жекова/